

Veliki lov na biljku

No. 6 • 2017.

• ECO NEWSLETTER •

U ovom broju prikazaćemo Vam kako su aktivnosti na projektu u Eko školama i vrtićima u Srbiji dovedene do finala.

KREATORKE BILTENA

Vesna Ivanović

Ana Ristanović

uvodna reč

Dragi Veliki lovci na biljke,

Došli smo do kraja ovog ciklusa Lova na biljke.

U toku je priprema izveštaja prema Toyota-i i nadamo se da će sve vaše i naše aktivnosti pomoći da se projekat nastavi i sledeće školske godine. Bilo je puno aktivnosti, svi ste se odlično snašli i bili aktivni u ispunjavanju zadataka. Svesni smo da tema BIODIVERZITET nije česta i uobičajena u našim obrazovnim programima, ali smatramo da je potrebno ukazati na postojanje drugih bića u našem okruženju, od kojih zavisimo i koja zavise od nas. U toj međupovezanoj MREŽI ŽIVOTA svi imamo svoje zadatke i svoje uloge. Ako ih se pridražavamo i ispunjavamo na vreme, održaćemo koliko-toliko ravnotežu koju samo priroda može da stvori.

Nadamo se da vam je bilo zanimljivo, ponekad možda nejasno, ali svi smo se zajedno uhodavali, učili u hodu, prilagođavali mogućnostima, potrebama i željama...baš kao i u pomenutoj mreži života, kako bismo ostali u ravnoteži.

Nadamo se da ćemo ovu igru nastaviti sledeće školske godine, sa novim idejama i novim uzrastima koji bi trebalo da budu uključeni.

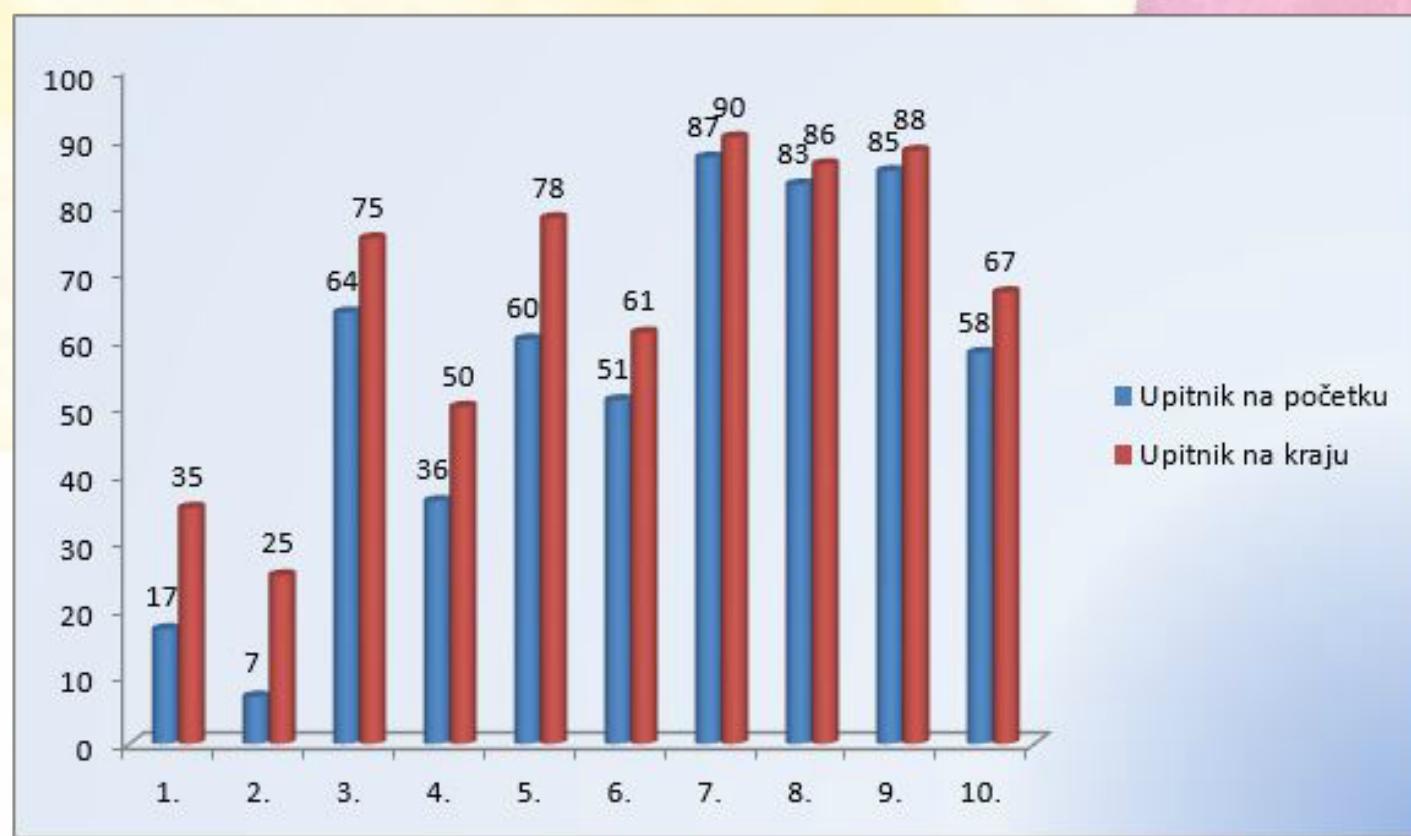
Uz želju da postignuta znanja i shvatanja da pored nas ljudi žive i druga bića koja moramo poštovati i deliti sa njima sve resurse, želimo vam prijatan odmor i veseli povratak u nove školske pobede!

Aleksandra Mladenović,
nacionalni koordinator
programa Eko-škole u Srbiji

Napredak u znanjima o pojmu biodiverzita i vrstama sa ID kartica

Kao što znate, na početku i na kraju projekta deca su uz pomoć nastavnika popunjavala upitnike o pojmu biodiverzitet, o prepoznavanju vrsta iz okruženja koja su na slikama, o načinima kako ugrožavamo i kako pomažemo biljkama i životinjama iz našeg okruženja. Početni rezultati nisu bili sjajni, ali to je bilo očekivano: malo i retko je biodiverzitet tema u našim odnosima prema deci i učenicima. Ali nakon nekoliko meseci rada, istraživanja, traganja, razmišljanja...dobili smo sasvim dobre rezultate, pogledajte grafikone!

Grupa 1 – TRAGAČI, predškolsci (5-6 godina) i prvaci (6-7 godina)

Legenda uz grafikone:

1. % dece koja su čula za reč **BIODIVERZITET**

2. % dece koja znaju značenje reci **BIODIVERZITET**

3. % dece koja su prepoznala jednu biljku sa **ID kartica**

4. % dece koja su prepoznala obe biljke sa **ID kartica**

5. % dece koja su prepoznala jednu pticu sa **ID kartica**

6. % dece koja su prepoznala obe ptice sa **ID kartica**

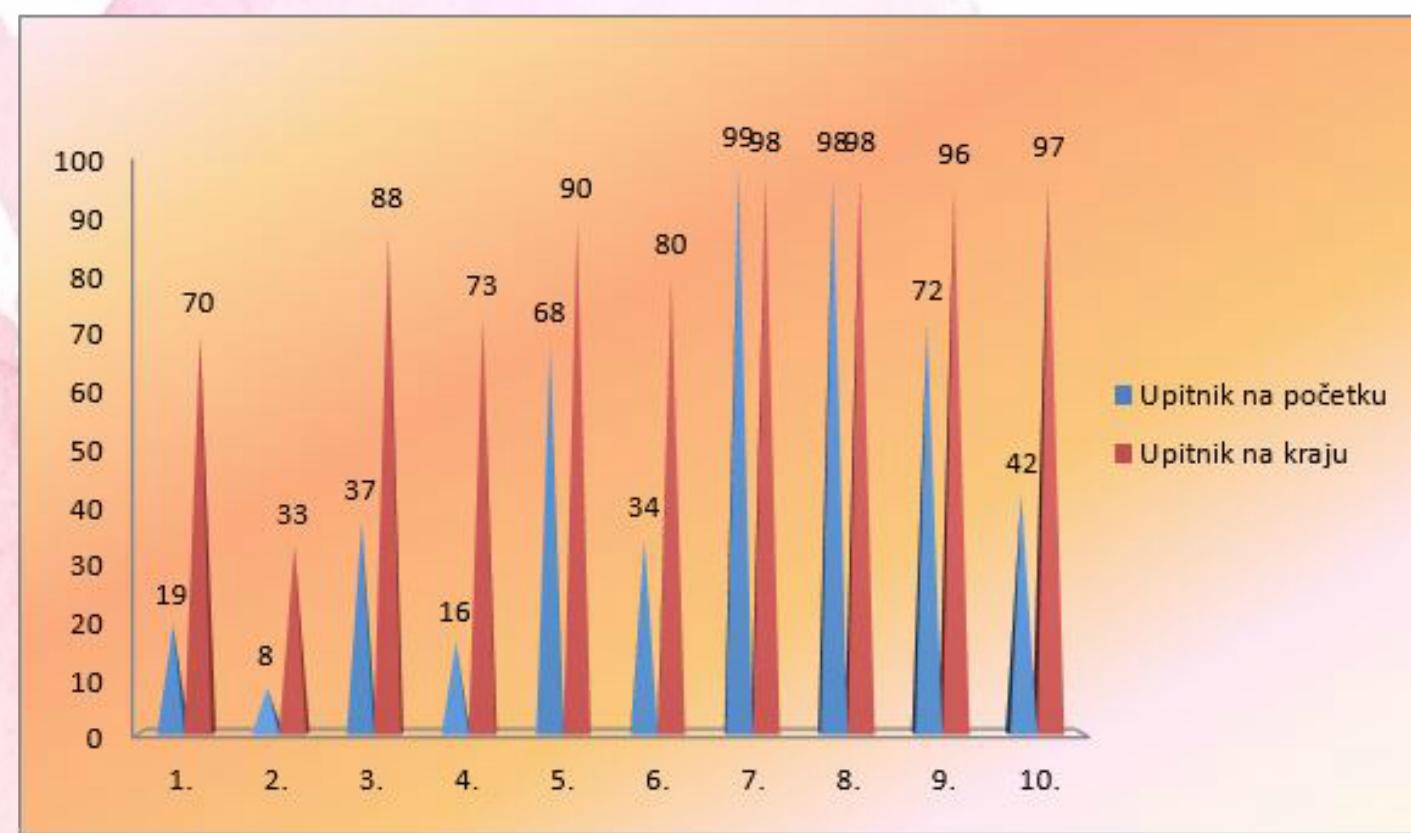
7. % dece koja su prepoznala jednu životinju sa **ID kartica**

8. % dece koja su prepoznala obe životinje sa **ID kartica**

9. % dece koja su znala odgovore na pitanje šta uništava biodiverzitet

10. % dece koja su znala odgovor na pitanje kako možemo da pomognemo biljkama i životinjama

Grupa 2 – MISLIOCI (7-8 godina) i Sakupljači (8-9 godina)

nagrade za najaktivnije

I ono što nije najbitnije, ali jeste važno, *Tragači, Mislioci i Sakupljači* koji su bili najaktivniji i koji su zaslužili nagrade! Nije bilo lako odlučiti, trajalo je to dugo, dugo, vagali smo, odmeravali, shvatamo da će se neki ljutiti, znamo da će biti možda uvredjenih, ali fond nagrada je ograničen i pored najbolje volje, nismo mogli da nagradimo SVE.

Naši predškolci, uvek spremni za igru i rad:

PU Suncokreti, Vladimirci, za **IZUZETNU PROMOCIJU PROJEKTA** na sve načine i ostvarene rezultate, naravno, uz Majinu i Zoricinu veliku podršku. Ako imate uvid u Facebook, videćete da Suncokreti jos uvek vredno „love biljke“. Za izuzetno strpljenje i upornost!

U ovom broju Biltena ekskluzivno objavljujemo spisak nagrađenih Eko-Škola, a svima koji nisu ovaj put osvojili nagrade neka ne klonu duhom i radom, neka nastave da se igraju i uče, a nagrade – biće i nagrada i nagradivanja, i lepih uspomena, i novih iskustava...jer svi zajedno smo u istoj misiji: da razumemom život i svoju životnu sredinu i pomognemo jedni drugima!

VELIKO ANGAŽOVANJE I USPEŠNO OBAVLJENE AKTIVNOSTI

DU "Dečija radost" Irig, područno odeljenje Krušedol, nagrađuje se za veliko angažovanje i uspešno obavljene aktivnosti, vođene Sanjom (i Jelenom kao neizbežnom podrškom). Za strpljenje u čekanju posađenih semenki da klijaju i dobijenim rezultatima „sadnje“.

DU "DEČIJA RADOST" IRIG područno odeljenje Krušedol

A školarci... verujte zaista nije bilo lako, ali negde smo morali „prelomiti“. Ovom prilikom, za sav aktivizam, izveštaje, slike, objave i postignute rezultate, nagrađujemo sledeće Eko-škole:

MREŽA ŽIVOTA

OŠ Dimitrije Todorović Kaplar, Knjaževac,
pre svega za MREŽU ŽIVOTA, ali i ostale aktivnosti kroz
koje je Snežana verujem sa uživanjem vodila svoje
učenike. Potrajalo je dok nisu napravili „svoju mrežu
života“, ali isplatilo se, verujemo, jer su shvatili koliko
je važno ostati povezan i biti deo MREŽE!

VELIKO interesovanje

OŠ DIMITRIJE TUCOVIĆ, ČAJETINA, NAGRAĐIJEMO ZA VELIKO INTERESOVANJE I REALIZACIJU SVIH KORAKA UZ POMOĆ UČITELJICE STEVKE, KOJA JE SVE URADILA PO ONOM „STAROVREMENSKOM“, TAČNO, BEZ GREŠKE I PO PROTOKOLU. NJENI UČENICI SPREMILU SU PRAVI MALI ESEJ O BILJKAMA SA ZLATIBORA, PROČITAJTE U OVOM BROJU BILTENA. A VREDNI TRAGAČI I SAKUPLJAČI JOŠ UVEK NAM ŠALJU SVOJE PRILOGE.

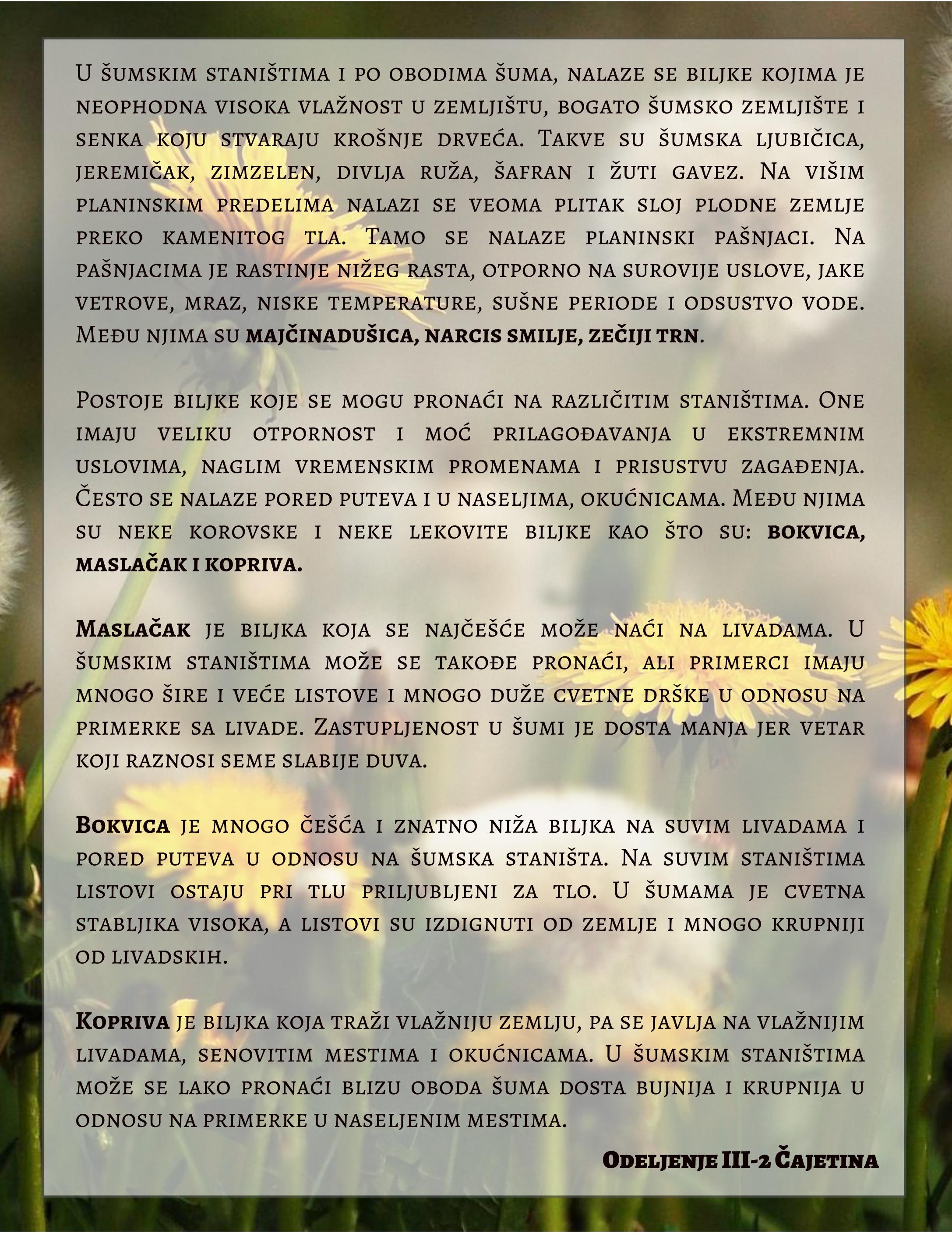
OŠ Dimitrije Tucović Čajetina

ŽELIMO SA VAMA DA PODELIMO PISMO UČENIKA III₂ RAZREDA I UČITELJICE STEVKEKOJI SU "PREVIŠE OZBILJNO" SHVATILI SVOJE ZADATKE I NAPRAVILI PRAVI MALI "SEMINARSKI RAD" O BILJKAMA ZLATIBORA. UŽIVAJTE ČITAJUĆI I NAUČITE PONEŠTO IZ SVOG MALO ŠIREG OKRUŽENJA...A KO NE ZNA KAKO JE LEP NAŠ ZLATIBOR!

TOKOM PROJEKTA IMALI SMO JAKO ZANIMLJIVE AKTIVNOSTI. NAJVIŠE VREMENA SMO PROVELI **SAKUPLJAJUĆI BILJKE** KOJE SMO **PRESOVALI** A ZATIM **PRAVILI HERBARIJUM**. U TOKU OBILASKA OKOLINE I SAKUPLJANJA UZORAKA UPOZNALI SMO RAZLIČITA STANIŠTA, BILJKE I UPOREĐIVALI BILJKE IZ RAZLIČITIH STANIŠTA.

NA PODRUČJU ČAJETINE I ZLATIBORA NALAZI SE VIŠE RAZLIČITIH TIPOVA STANIŠTA: SUVE I VLAŽNE LIVADE, ŠUME I ŠUMSKI OBODI I PLANINSKI PAŠNJACI. RAZLIKUJU SE PRE SVEGA PO RAZLIČITIM USLOVIMA U KOJIMA SE BILJKE RAZVIJAJU I RAZMNOŽAVAJU. TAKOĐE RAZLIKUJE SE I BILJNI SVET KOJI MOŽEMO U NJIMA PRONAĆI.

NA LIVADAMA MOŽEMO NAĆI BILJKE KOJE ZA SVOJ RAZVOJ TRAŽE CELODNEVNU SUNČEVU SVETLOST. ONE MOGU DA PODNESU I VEOMA VISOKE LETNJE TEMPERATURE I NISKE ZIMSKE TEMPERATURE. ZLATIBORSKE LIVADE ČAK I U NAJTOPLIJIM DELOVIMA GODINE ZADRŽAVAJU IZVESNU VLAŽNOST. TAMO MOŽEMO PRONAĆI: **HAJDUČKU TRAVU, NOĆ I DAN, KANTARIJON, MASLAČAK, SMILJE, DETELINU, BELU RADU**. NAJOTPORNije LIVADSKE VRSTE ČESTO SE MOGU VIDETI PORED puteva ili u baštama, gde se uglavnom čupaju jer se smatraju korovskim biljkama. Takve su **MASLAČAK, ŠIROKOLISNA BOKVICA, BELA RADA, SMILJE, NEKE VRSTE LJUTIĆA I DETELINE**.

U ŠUMSKIM STANIŠTIMA I PO OBODIMA ŠUMA, NALAZE SE BILJKE KOJIMA JE NEOPHODNA VISOKA VLAŽNOST U ZEMLJIŠTU, BOGATO ŠUMSKO ZEMLJIŠTE I SENKA KOJU STVARAJU KROŠNJE DRVEĆA. TAKVE SU ŠUMSKA LJUBIČICA, JEREMIČAK, ZIMZELEN, DIVLJA RUŽA, ŠAFRAN I ŽUTI GAVEZ. NA VIŠIM PLANINSKIM PREDELIMA NALAZI SE VEOMA PLITAK SLOJ PLODNE ZEMLJE PREKO KAMENITOGLA TLA. TAMO SE NALAZE PLANINSKI PAŠNJACI. NA PAŠNJACIMA JE RASTINJE NIŽEG RASTA, OTPORNO NA SUROVIJE USLOVE, JAKE VETROVE, MRAZ, NISKE TEMPERATURE, SUŠNE PERIODE I ODSUSTVO VODE. MEĐU NJIMA SU **MAJČINADUŠICA, NARCIS SMILJE, ZEČIJI TRN**.

POSTOJE BILJKE KOJE SE MOGU PRONAĆI NA RAZLIČITIM STANIŠTIMA. ONE IMAJU VELIKU OTPORNOST I MOĆ PRILAGOĐAVANJA U EKSTREMnim USLOVIMA, NAGLIM VREMENSkim PROMENAMA I PRISUSTVU ZAGAĐENJA. ČESTO SE NALAZE PORED puteva i u naseljima, okućnicama. Među njima su neke korovske i neke lekovite biljke kao što su: **BOKVICA, MASLAČAK I KOPRIVA.**

MASLAČAK je biljka koja se najčešće može naći na livadama. U ŠUMSKIM STANIŠTIMA može se takođe pronaći, ali primerci imaju mnogo šire i veće listove i mnogo duže cvetne drške u odnosu na primerke sa livađe. Zastupljenost u šumi je dosta manja jer vetar koji raznosi sema slabije duva.

BOKVICA je mnogo češća i znatno niža biljka na suvim livadama i pored puteva u odnosu na šumska staništa. Na suvim staništima listovi ostaju pri tlu priljubljeni za tlo. U šumama je cvetna stabljika visoka, a listovi su izdignuti od zemlje i mnogo krupniji od livađskih.

KOPRIVA je biljka koja traži vlažniju zemlju, pa se javlja na vlažnijim livađama, senovitim mestima i okućnicama. U ŠUMSKIM STANIŠTIMA može se lako pronaći blizu oboda šuma dosta bujnija i krupnija u odnosu na primerke u naseljenim mestima.

OŠ Sveti Sava iz Čačka

WINNER!

OŠ Sveti Sava iz Čačka, nagrađujemo za rad i van svog dvorišta i početak istraživanja i upoznavanja Tare, Aleksandra i njeni vredni „Darvinovci“, koji su jedni od onih kojima je dvorište suviše malo i koji nakon uspešne realizacije svih ekoškolskih koraka, već sa obnovljenim statusom Eko-škole, kreću u osvajanje novih „oblika života“.

ОШ Раде Додић из Милутовца, за
**besprekorne Violetine izveštaje,
tačnost, preciznost, trud i urednost**.
Ако сте испратили, ова Еко-школа је добила
и награду за најлепше уређену летњу
учионицу, аako вас некад put nanese u
Milutovac, i da ne znate da ste na
pravom mestu, prepoznaćete уређено,
čisto i lepo školsko dvorište, koje
nemaju ni mnogo veće i „bogatije“
škole. Ali bogatstvo se ne meri само
novcem, već radom i željom да се буде
primer drugima, u нечemu што је лепо и
позитивно.

OSNOVNA ŠKOLA
"RADE DODIĆ"
MILUTVAC

Istražujemo u čast Darvina!

VELIKA VOLJA

ŠOSO Vuk Karadžić iz Sombora

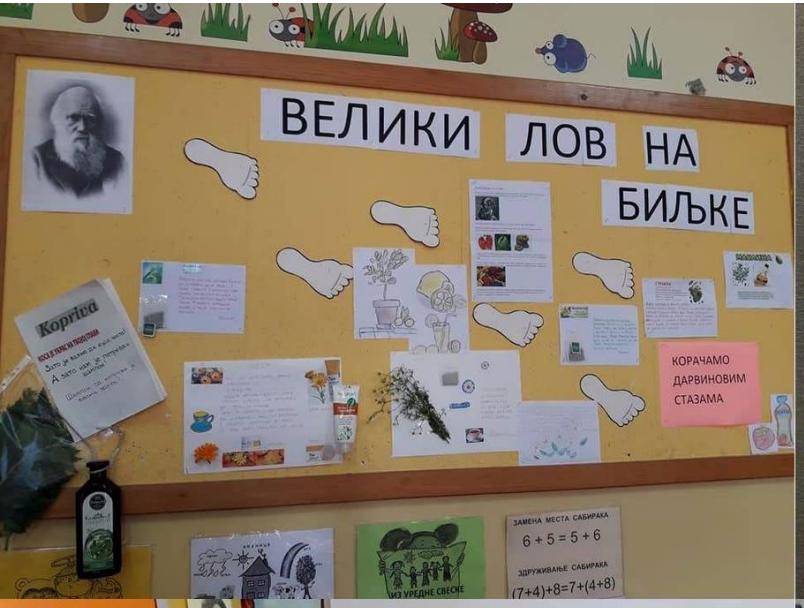
ŠOSO Vuk Karadžić iz Sombora nagrađujemo za POKAZANU VELIKU VOLJU DECE I NASTAVNIKA, posebno Radmile, koji su nam slali divne kolaže slika sa svojih aktivnosti. Naše Somborce vrednujemo po njihovom radu i nesebičnom zalaganju nastavnika da deci pruže Sve što mogu, kako bi bila srećna i zadovoljna, a projekat Veliki lov na biljke im je u tome verujemo puno pomogao!

OŠ Sveti Sava iz Pirot-a

OŠ Sveti Sava iz Pirot-a nagrađujemo za promociju, aktivizam, uspehe, rezultate.... koje Marija i njen tim postižu i postavljaju visoke kriterijume kao izazov drugima. Za sve aktivnosti u Velikom lov na biljke koje su realizovali poletno i sa radošću upoznavanja sveta oko sebe i pronalaženja smisla u svakoj travki, bubici, ptici ili cvetu.

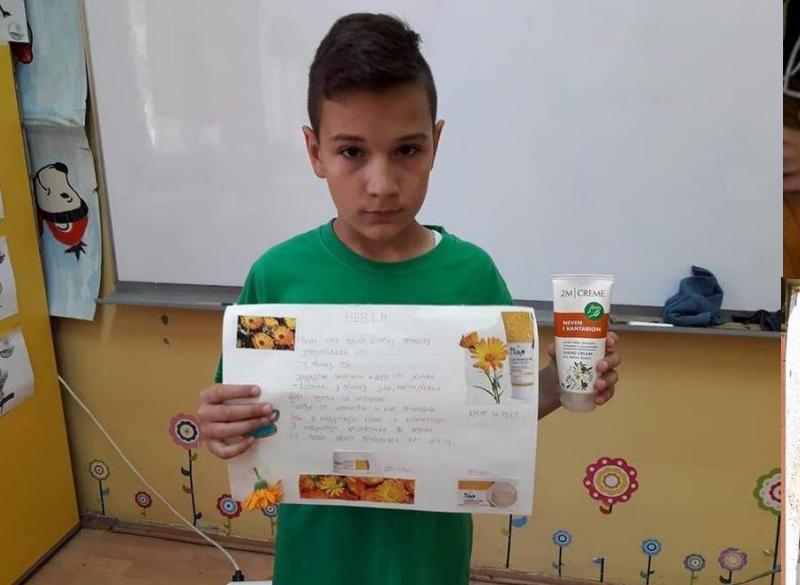

ЗБОГ ЧЕГА БИЉКЕ УТИЧУ на нас да се осећамо добро

Када биљку засадимо
мисе стреса ослободимо
лепоту осећамо и
природу богатимо.
О њој се бринемо
услове за раст јој омогућимо
она то све осећа и наша
је срећа због тога већа.
Поглед на шарене цветите
нам прија, а мирис нас опија.
Лице нам се ослећом озари
када се вољена особа са
сакијом цвећа појави.
Расположење нам се поправи
када се у царству биљака
борави. Када биљке нашу
бригу имају и она се боље
осећају и лепотом нам
узвраћају.

БИЉКЕ МНОГЕ
БОЛЕСТИ ЛЕЧЕ И
СПРЕЧЕ И ЗАТО СУ
НАШЕ БогАТСТВО
НАЈВЕЋЕ.
ЊИХОВО ЗЕЛено
ЛИЦЕ НАШИМ
ОЧИМА ПРИЈА И
БОРАВАК МЕЂУ
БИЉКАМА ЈЕ
ЗА НАС ПРАВА
ЧАРОЛИЈА.
БИЉКЕ СУ УКРАС
ПЛАНете И
ВОЛИ ИХ СВАКО
ДЕТЕ. Паркове
И Ливаде Красе
И деци се
Обрадују највише.

OŠ Milivoje Borović iz Mačkata

OŠ Milivoje Borović iz Mačkata nagrađujemo **za veliki i nesebični Vesnin i Anjin trud** u izradi 6 brojeva Biltena, u kojima ste, verujemo, imali inspiraciju, potvrdu za dobro urađen posao i nove ideje za dalji napredak u Lovu na biljke, podstaknuti letom leptira, mirisom cveta ili pesmom kosa...

HAVALA!

**I TAKO DALJE, MOGLI BISMO NAVESTI SVE UČESNIKE, SVAKOG
PO SVOJOJ SPECIFIČNOSTI, I VETERNIK, I ARANĐELOVAC, I
STARU PAZOVU, I GORNJI MILANOVAC, I NIŠ, I LOZNICU... I...,
A NIJE BILO NI MALO LAKO ODLUČITI...**

Prvobitna nam je zamisao bila da nagradimo tri škole koje se budu najviše istakle u aktivnostima..., ali to je ovakvim radom i rezultatima bilo nemoguće! Zato smo odlučili da nagradni fond koji imamo (1.500 eur u dinarskoj protivvrednosti) podelimo ravnopravno ovim školama, jer su rezultati koje smo dobili jedinstveni i rad koji je uložen, svakog od vas vrednujemo podjednako.

Na kaju, **VELIKO HVALA** svima koji ste učestvovali, igrali se, učili, delili, pravili, gajili, sakupljali, istraživali...

Nadamo se da ćemo imati priliku da nastavimo istraživanja, traganja, razmišljanja i sakupljanja u sledećoj školskoj godini, do tada, želimo vam bezbrižno leto i lep odmor!

Eco newsletter

Ambasadori održivog
razvoja i životne
sredine

Jovana Rajića

5 D / II / 6,
11000 Beograd
+381 63 1173797
feeserbia.com

ecoschools@feeserbia.com

Osnovna škola
"Milivoje Borović"

31312 Mačkat bb,
Čajetina
+381 31 3834002
osmackat@ptt.rs
osmackat.org.rs

The Great Plant Hunt

...following in Darwin's footsteps